

PRAVO NA PRISTUP INFORMACIJAMA: VODIČ ZA MEDIJE I UDRUGE

POVJERENIK ZA INFORMIRANJE
Republika Hrvatska

Nakladnik:

Povjerenik za informiranje

Pravo na pristup informacijama: vodič za medije i udruge, Zagreb, 2018.

Za nakladnika:

Anamarija Musa, povjerenica za informiranje

Autori:

Anamarija Musa

Dubravka Bevandić

Tanja Dvorski

Lucija Jadrijević

Grafičko rješenje naslovnice:

Studio 77, Zagreb

Prijelom i tisak:

Studio 77, Zagreb

Naklada:

250 primjeraka

ISBN 978-953-8158-06-3 Pravo na pristup informacijama: vodič za medije i udruge

ISBN 978-953-8158-07-0 Pravo na pristup informacijama: vodič za medije i udruge, tiskano izdanje

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001007963.

Publikacija Pravo na pristup informacijama: vodič za medije i udruge nastala je u okviru provedbe operacije Jačanje kapaciteta tijela javne vlasti, udruge, medija i građana za provedbu Zakona o pravu na pristup informacijama, koji je sufinanciran sredstvima Europskog socijalnog fonda.

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Povjerenika za informiranje i za njegov sadržaj Europska komisija ne snosi odgovornost.

Europska unija
Zajedno do fondova EU

SADRŽAJ

UVOD	
Kako pravo na pristup informacijama može pomoći medijima i udrugama	4
O pravu na pristup informacijama	6
Informacije na internetskim stranicama i portalima	8
Pristup informacijama putem zahtjeva	11
Kako vam Povjerenik za informiranje može pomoći?	15
Pristup informacijama za medije: novinarski upit ili zahtjev za pristup informacijama?	17
Sudjelovanje u donošenju propisa: savjetovanja s javnošću	19
Sjednice tijela javne vlasti: mogućnost prisustvovanja	21
Primjeri iz prakse Povjerenika za informiranje	22

Kako pravo na pristup informacijama može pomoći medijima i udrugama?

Pravo na pristup informacijama jedno je od ključnih instrumenata svakodnevne borbe protiv korupcije putem transparentnosti te povećanja razine integriteta i odgovornosti demokratskih institucija svih razina vlasti.

Pravo javnosti da zna kako demokratska vlast u njezino ime odlučuje i troši javni novac podrazumijeva postojanje efikasnog sustava medijskog izvještavanja i informiranja javnosti o pitanjima koja su od važnosti za društvenu zajednicu i građane. Mediji bez pristupa informacijama ne mogu efikasno obavljati svoj posao te funkcionirati kao čuvari demokracije. Ta se nemogućnost negativno odražava na niz društvenih, političkih i gospodarskih procesa, a osobito na pravo i mogućnost građana da ocijene kvalitetu rada svojih izabranih predstavnika. Zakonom o pravu na pristup informacijama (NN 25/13, 85/15) i Zakonom o medijima (NN 59/04, 84/11, 81/13) propisani su uvjeti i načini ostvarivanja pristupa informacijama koji otvaraju različite mogućnosti novinarima kako bi mogli obavljati svoju najvažniju zadaću – izvještavati i informirati javnost.

U ostvarivanju temeljnih vrijednosti suvremenog demokratskog društva – transparentnosti i otvorenosti, u kojem javnost treba biti uključena u proces donošenja odluka te u mogućnosti kontrolirati vlast i javni sektor u cjelini, nadzirati trošenje javnih sredstava te jačati povjerenje u javne institucije, osim medija, važnu ulogu imaju i organizacije civilnog društva – udruge. Udruge koje žele osvijestiti važnost nekog društvenog problema među građanima ili određenom društvenom zajednicom, promicati interese svojih članova, utjecati na propise koji se donose, prijaviti neki projekt ili prikupiti podatke o nekom pitanju, trebaju što više i što učinkovitije koristiti Zakon o pravu na pristup informacijama i alate koje im pruža.

Statistički podaci o žalbama koje rješava Povjerenik za informiranje ukazuju na to da mediji i udruge nisu dominantni korisnici prava na pristup informacijama, već su to uglavnom fizičke osobe (građani, pojedinci), koje podnose tri četvrtine svih žalbi. Međutim, snaga žalbe novinara ili udruge znatno je veća nego ona korisnika fizičke osobe, koja u pravilu ne informira javnost ili ne nastoji poboljšati funkcioniranje sustava izvan svog pojedinačnog interesa u nekoj stvari. Slučajevi koje pokrenu novinari ili udruge u pravilu imaju znatan doseg u javnosti, o njima se piše i govori, a ako ukazuju na nepravilnosti, imaju mogućnost pokrenuti promjene u pozitivnom smjeru. Stoga je za puno funkcioniranje prava na pristup informacijama i transparentnost vlasti, uprave i javnog sektora od ključne važnosti da pravo na pristup informacijama koriste upravo mediji i udruge.

Mediji i udruge u stalnom su kontaktu s tijelima javne vlasti na različite načine – traže odgovore na pitanja, informacije i dokumente, pišu i debatiraju o potezima i aktivnostima tijela javne vlasti, ukazuju na nepravilnosti i korupciju, na nelogičnosti i postupanja koja su u suprotnosti s javnim interesom, promiču opće društvene vrijednosti. Mediji imaju presudnu ulogu u informiranju javnosti, dok udruge civilnog društva, bez obzira na područje svog djelovanja, predstavljaju vezu između građana i vlasti u ostvarivanju njihovih prava, a često su i najvažniji element i pokretač promjena u postizanju napretka u pojedinim društvenim područjima. Stoga pravo na pristup informacijama i jednim i drugima može biti iznimno važan alat u ostvarivanju njihovih ciljeva i svrhe te obavljanju svakodnevnog posla.

Pravo na pristup informacijama omogućava medijima i udrugama da dobiju, odnosno pristupe informaciji koja je u posjedu tijela javne vlasti te da takva informacija kao vjerodostojan pokazatelj

rada tijela javne vlasti bude iskorištena za poticanje pozitivnih promjena. Novinarske priče i aktivnosti udruga koje se temelje na informacijama prikupljenim od strane tijela javne vlasti putem Zakona o pravu na pristup informacijama imaju auru vjerodostojnosti i istinitosti koja postiže svoj cilj. Bez obzira na to radi li se o informacijama o troškovima službenih putovanja, mobilnih telefona, službenih automobila ili izvješćima revizije, ugovorima, plaćama, podacima o donacijama ili pak odlukama, zapisnicima ili nadzornim izvješćima, svaka takva informacija koja postaje dostupna javnosti predstavlja značajan korak u discipliniranju tijela javne vlasti, njihovoj većoj odgovornosti i efikasnosti te u borbi protiv korupcije.

Zato novinari i predstavnici udruga koji znaju kako koristiti ovo pravo imaju ključnu ulogu u funkcioniranju zdrave demokracije te ostvarivanju javnog interesa. S druge strane, oni koji prihvate odbijanje od strane tijela javne vlasti bez da potraže zaštitu, potiču tijela javne vlasti da se ponašaju nadmeno i suprotno interesu javnosti da zna.

U svrhu jačanja svijesti medija i udruga o ostvarivanju Ustavom zajamčenog prava na pristup informacijama, Povjerenik za informiranje je, u okviru provedbe operacije Jačanje kapaciteta tijela javne vlasti, udruga, medija i građana za provedbu Zakona o pravu na pristup informacijama, koja je sufinancirana sredstvima Europskog socijalnog fonda, izradio ovaj kratki Vodič, namijenjen svim novinarima, zaposlenima u bilo kojem mediju (novine, radio, televizija, web portali i dr.), kao i predstavnicima udruga civilnog društva, koji kroz svoje djelovanje trebaju na što efikasniji i kvalitetniji način ostvarivati pristup javnim informacijama.

O PRAVU NA PRISTUP INFORMACIJAMA

Što je pravo na pristup informacijama?

Pravo na pristup informacijama je Ustavom Republike Hrvatske (članak 38/4) i Zakonom o pravu na pristup informacijama zajamčeno pravo svakoga građanina i pravne osobe na pristup informacijama koje posjeduju tijela javne vlasti u Republici Hrvatskoj, neovisno o svrsi u koju se informacija želi koristiti.

To znači da svaki građanin (fizička osoba, u bilo kojem svojstvu), kao i svaka pravna osoba, pa tako i mediji, novinari, udruge, savezi udruga, imaju pravo na informaciju koja je javnog karaktera. To pravo možete ostvariti bez obzira jeste li državljanin ili stranac, odnosno imate li kao pravna osoba sjedište u RH ili u inozemstvu.

Osnovna načela ostvarivanja ovog prava su sljedeća:

- Informacije koje tijela javne vlasti objavljuju ili pružaju na zahtjev moraju biti pravodobne, potpune i točne.
- Svi korisnici su jednaki i ravnopravni u ostvarivanju ovoga prava i tijela javne vlasti ne smiju stavljati korisnike u neravnopravan položaj.
- Korisnik nije dužan navesti svrhu zbog koje traži pristup informaciji.
- Korisnik može s informacijom slobodno raspolagati, odnosno informaciju može javno objaviti.

Od koga se i kakve informacije mogu tražiti?

Tijela javne vlasti od kojih možete tražiti informacije su:

- tijela državne uprave (npr. ministarstva, uredi državne uprave),
- državna tijela (npr. Vlada RH, Hrvatski sabor, Predsjednik RH, Pučki pravobranitelj, HNB),
- pravosudna tijela (sudovi, državna odvjetništva),
- lokalna samouprava (općine, gradovi, županije),
- tijela s javnim ovlastima i tijela koja obavljaju javnu službu (npr. škole i fakulteti, zdravstvene ustanove, centri za socijalnu skrb, agencije, zavodi, komore, fondovi),
- trgovačka društva u većinskom javnom vlasništvu (npr. HEP, HŠ, HAC, lokalna komunalna društva),
- druge pravne osobe koje se financiraju iz državnog proračuna ili iz proračuna JLP(R)S, odnosno iz javnih sredstava (turističke zajednice, sportski savezi).

Popis tijela javne vlasti na kojem se nalazi gotovo 6.000 tijela i koji se svakodnevno ažurira, nalazi se na stranicama Povjerenika za informiranje www.tjv.pristupinfo.hr, a možete ga pretraživati i preuzeti u strojno čitljivom, CSV formatu. Dodatno je na stranicama Povjerenika za informiranje objavljen i popis više od 3.800 mjesnih odbora, gradskih četvrti i kotareva.

Zakonska je obveza svakog tijela javne vlasti imenovanje **službenika za informiranje**, koji je zadužen za osiguravanje provedbe Zakona o pravu na pristup informacijama u tom tijelu i kojem se korisnici obraćaju prilikom postavljanja zahtjeva za pristup informacijama. Na Popisu tijela javne vlasti nalaze se kontakt podaci imenovanih službenika za informiranje.

Informacije koje od navedenih tijela možete tražiti su **informacije javnog karaktera**, kao, primjerice, informacije o radu tijela, njihovom odlučivanju, financijskim pitanjima, odnosno svemu što je u vezi s njihovim djelovanjem ili organizacijom, osim u slučajevima kada su informacija ili njezini dijelovi zaštićeni zakonom radi očuvanja drugih važnih interesa (npr. privatnosti ili nacionalne sigurnosti).

Informacija je svaki dokument, zapis, dosje, registar i dr., koja može biti može biti napisana, nacrtana, tiskana, snimljena kao magnetni, optički, elektronički ili neki drugi zapis. Najvažnije obilježje informacije u smislu Zakona o pravu na pristup informacijama je da **informacija mora postojati u materijaliziranom obliku** (npr. mora biti zapisana, snimljena). To znači da se kod traženja mišljenja, objašnjenja ili uputa vezanih uz ostvarenje nekog prava ili izvršavanje obveze, izrade analize ili tumačenja nekog propisa, uvida u cjelokupni spis predmeta ili pristupa vlastitim informacijama (npr. uvid u vlastiti zdravstveni karton), kao i stvaranja nove informacije, ne primjenjuje Zakon o pravu na pristup informacijama, već posebni propisi.

Kako se ostvaruje pravo na pristup informacijama?

Pravo na pristup informacijama ostvaruje se na dva temeljna načina:

- omogućavanjem pristupa objavom informacija od strane tijela javne vlasti na internetskim stranicama (proaktivna objava informacija), portalima ili posebno ustrojenim skupovima podataka te
- podnošenjem zahtjeva za pristup informacijama.

U širem smislu, pristup informacijama uključuje i oblike sudjelovanja u donošenju propisa te prisustvovanja radu kolegijalnih tijela (predstavničkih tijela, vijeća, povjerenstava i sl.).

INFORMACIJE NA INTERNETSKIM STRANICAMA I PORTALIMA

Proaktivna objava informacija na web stranici tijela javne vlasti

Proaktivna objava informacija predstavlja zakonsku obvezu svih tijela javne vlasti da samoinicijativno i kontinuirano na svojim internetskim stranicama objavljuju određene informacije o svom radu i djelovanju, donošenju odluka, financijama i uslugama koje pružaju.

To znači da svim korisnicima treba biti omogućen jednostavan, lak i brz pristup objavljenim informacijama, čime se štedi vrijeme, novac i trud te se pravovremeno i na načelu jednakosti omogućava ostvarivanje prava, ispunjavanje obveza, kao i sudjelovanje u političkim, društvenim i gospodarskim procesima, s konačnim rezultatom jačanja povjerenja u institucije.

Koje sve informacije su tijela javne vlasti dužna objavljivati na svojim stranicama propisano je u članku 10. Zakona o pravu na pristup informacijama, a mogu se svrstati u četiri kategorije:

- **informacije vezane za donošenje odluka:** opći akti i odluke, nacrti zakona i drugih propisa te općih akata za koje se provodi postupak savjetovanja s javnošću, zaključci sa službenih sjednica i na njima usvojeni dokumenti;
- **informacije vezane za okvir rada i planiranje:** zakoni i drugi propisi, godišnji planovi, programi, strategije, upute, izvješća, natječajna dokumentacija i ishodi natječajnih postupaka, informacije o unutarnjem ustrojstvu te imena i kontakti čelnika/voditelja;
- **informacije vezane za financije:** izvor financiranja, proračun i njegovo izvršenje, informacije o dodijeljenim sponzorstvima i donacijama, informacije o postupcima javne nabave;
- **informacije vezane za pružanje usluga i komunikaciju s korisnicima:** informacije o javnim uslugama, registri i baze podataka iz njihove nadležnosti, obavijesti o načinu i uvjetima ostvarivanja prava na pristup i ponovnu uporabu informacija, odgovori na najčešće postavljena pitanja, informacije o načinu podnošenja upita građana i medija, vijesti, priopćenja itd.

Web stranicu možete pronaći jednostavnim pretraživanjem u tražilici, a popis svih web stranica tijela javne vlasti dostupan je u Popisu tijela javne vlasti www.tjv.pristupinfo.hr.

Tipične informacije koje se mogu pronaći na web stranici:

- planovi i izvješća
- financijski dokumenti (financijski plan, izvješće) i dokumenti vezani za javnu nabavu (npr. registar ugovora)
- odluke i opći akti (npr. statut, pravilnici, razne odluke)
- popis sponzorstava i donacija
- ustrojstvo tijela javne vlasti i kontakti
- načini ostvarivanja prava na pristup informacijama

Sve na jednom mjestu: kako pronaći važeće i stare propise i dokumente?

Poseban oblik proaktivne objave informacije odnosi se na obvezu pojedinih skupina tijela javne vlasti, kao što su npr. Vlada, ministarstva, agencije, lokalne jedinice, da u svrhu trajne dostupnosti, dostavljaju određene informacije u elektroničkom obliku u **Središnji katalog službenih dokumenata RH** (www.digured.hr). Katalog vodi i održava Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva Vlade RH (www.rdd.gov.hr).

Na taj se način korisnicima, a osobito novinarima, udrugama i znanstvenicima, omogućuje pretraživanje dokumenata prema različitim kriterijima u novijoj povijesnoj perspektivi te se olakšava pristup dokumentima koji možda više nisu aktualni. Također, mogu se identificirati i pronaći dokumenti iste vrste različitih donositelja (npr. odluke o cijenama parkiranja u različitim gradovima) ili usporediti s EU propisima.

Informacije za koje postoji obveza dostave su opći akti i odluke koje donose tijela javne vlasti, kao i njihovi godišnji planovi, programi, strategije, upute, izvješća o radu, financijska izvješća i drugi odgovarajući dokumenti koji se odnose na područje rada. Središnji katalog obuhvaća i zakone i druge propise i akte objavljene u Narodnim novinama, odnosno službenim glasnicima lokalnih jedinica i nekih pravnih osoba, međunarodne dokumente, kao i različite dokumente i publikacije. Uz Katalog objavljen je i adresar i imenik institucija i dužnosnika, kao i podaci o političkim strankama.

Primjerice, u Središnjem katalogu možete pronaći:

- preko 1.200 dokumenata koje je usvojila Vlada RH
- više od 19.000 različitih izvješća
- službene glasnike lokalnih jedinica na jednom mjestu
- uz Katalog, možete pregledati preko 300 aktivnih i bivših političkih stranaka

Otvoreni podaci

Tijela javne vlasti dužna su objaviti svoje registre i baze podataka (ako pristup istima nije zaštićen posebnim propisima) kao otvorene podatke, koji su slobodno dostupni svima na korištenje i ponovnu uporabu u strojno čitljivom obliku (otvoreni, strojno čitljivi formati su npr. XLS; CSV, RDX, JSON i dr.).

Tako objavljeni podaci mogu se pretraživati, povezivati s drugim skupovima podataka, koristiti u komercijalne i nekomercijalne svrhe. Osobito su korisni medijima i udrugama za istraživačko novinarstvo i *data journalism*, kreiranje baza podataka, uspoređivanje, analizu i stvaranje novih skupova podataka koji otkrivaju nove informacije. Primjerice, uobičajeno je izrađivati karte koje prikazuju rasprostranjenost, učestalost ili intenzitet neke pojave, vizualizirati inače dosadne tablične podatke, povezivati podatke iz različitih baza ili ukazivati na određene pravilnosti ili rezultate iz postojećih podataka (npr. rasprostranjenost i broj kaznenih djela, škola ili drugih ustanova ili iskorištenih EU sredstava ili izborne rezultate). Također, koriste se za izradu općekorisnih aplikacija, npr. u prometu, tražilica i sl.

Podaci su obuhvaćeni Otvorenom dozvolom (www.data.gov.hr/otvorena-dozvola) koja odgovara najširoj *Creative Commons* licenci, što znači da korisnik jedino mora navesti izvor podataka, a koristiti ih može kako god želi.

Osim na svojoj web stranici, tijela javne vlasti objavljuju otvorene podatke na **Portal otvorenih podataka RH** (www.data.gov.hr), kojeg također održava spomenuti Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva Vlade RH, a neki gradovi uspostavili su vlastite portale (**Zagreb, Rijeka, Virovitica**). Ti su portali povezani u europsku mrežu portala **Europski portal podataka**. (www.europeandataportal.eu/hr/homepage).

<p>Korisni otvoreni podaci za novinare:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izborni rezultati • proračuni lokalnih jedinica • podaci o porezima • podaci o kaznenim djelima • podaci o radu institucija • statistički podaci (npr. socio-ekonomski pokazatelji)	<p>Korisni otvoreni podaci za udruge:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaci o okolišu, energiji, otpadu itd. • podaci iz područja obrazovanja (škole, programi, asistenti u nastavi, tehnički uvjeti u školama...) • podaci iz područja zdravstva (oprema, ustanove, liječnici, ljekarne, ...)
---	---

Pristupom informacijama do veće transparentnosti

Ako smatrate da neke informacije koje bi se prema zakonskoj odredbi ili logici stvari trebale naći na internetskoj stranici, Katalogu ili Portalu otvorenih podataka nisu tim putem dostupne javnosti, možete se obratiti Povjereniku za informiranje i ukazati na taj propust podnošenjem *predstavke*.

Dovoljno je poslati e-mail u kojem se navodi o kojem se dokumentu i tijelu javne vlasti radi i kada ste pristupili stranici, a Povjerenik za informiranje će u najkraćem mogućem roku poduzeti potrebno da tijelo javne vlasti objavi nedostajuće informacije.

Ne zaboravite da svakim svojim aktivnim činom koji pridonosi transparentnosti pomičete granice – tijela javne vlasti sklona su kopirati druga slična tijela te će objavljen dokument na jednoj web stranici polučiti domino efekt i potaknuti i druga tijela da objave podatke.

PRISTUP INFORMACIJAMA PUTEM ZAHTJEVA

Ako informacija nije javno dostupna ili ako temeljem informacija koje ste prikupili na gore opisane načine tražite dodatne informacije, možete podnijeti zahtjev za pristup informacijama jednom od tijela javne vlasti s Popisa tijela javne vlasti.

Tijelo javne vlasti je dužno razmotriti zahtjev te korisniku, ako ne postoje zakonska ograničenja omogućiti pristup traženim informacijama.

Dakle, ako informacije niste pronašli na internetskoj stranici tijela javne vlasti ili nekom od navedenih portala, možete ih zatražiti podnošenjem zahtjeva za pristup informacijama.

Kako podnijeti zahtjev?

Zahtjev za pristup informacijama tijelu javne vlasti može se podnijeti:

- usmeno (osobno ili telefonom) ili
- pisanim putem (poštom, osobno, telefaksom ili elektroničkom poštom).

Zahtjev se šalje na e-mail adresu službenika za informiranje odnosno poštom na adresu tijela, uz naznaku da se radi o zahtjevu i da je namijenjen službeniku za informiranje. U nekim tijelima službenik za informiranje je ujedno i glasnogovornik koji komunicira s medijima. Preporučamo da, kada zahtjev šaljete e-poštom, dodatno zahtjev pošaljete i na glavnu e-mail adresu tijela javne vlasti.

Podatke o adresi i kontaktima možete u pravilu naći na web stranici tijela javne vlasti, kao i u Popisu tijela javne vlasti www.tjv.pristupinfo.hr.

Sadržaj zahtjeva

Zahtjev mora sadržavati neke osnovne elemente:

- naziv i adresu tijela javne vlasti,
- podatke iz kojih se lako može zaključiti koju informaciju tražite zahtjevom (opis ili naziv informacije odnosno dokumenta kojeg tražite),
- vaše podatke (ime i prezime te adresa za fizičku osobu, naziv i sjedište za pravnu osobu).

Obrasce za zahtjev možete pronaći na web stranici Povjerenika za informiranje.

Ako vaš zahtjev nije dovoljno jasan ili nije potpun, tj. ne sadrži sve potrebne podatke, tijelo javne vlasti će vas bez odlaganja pozvati da ga ispravite ili dopunite u roku od 5 dana. Ako ga ne ispravite, a iz prvotnog zahtjeva nije jasno što točno tražite, tijelo će u pravilu odbaciti vaš zahtjev (rješenjem). Stoga budite otvoreni za suradnju sa službenicima za informiranje ako traže pojašnjenje zahtjeva, jer vam jedino na taj način mogu pomoći u ostvarivanju vašeg prava.

U zahtjevu možete i naznačiti način na koji želite ostvariti pristup informaciji. Možete tražiti da vam se informacija pošalje poštom ili elektroničkom poštom ili najaviti da ćete preslike informacija podići sami u prostorijama tijela javne vlasti (i time uštedjeti moguće poštanske troškove), a možete, osobito ako niste sigurni što točno tražite, zahtijevati i uvid u dokumente i naznačiti da ćete pri tome odabrati za koje ćete sve dokumente tražiti presliku. Ako ne naznačite na koji način želite primiti tražene informacije, tijelo će dostaviti informaciju na isti način na koji ste podnijeli zahtjev, odnosno na drugi ekonomičniji način (koji stvara manje troškova, a ostvaruje svrhu).

Zahtjev možete poslati i elektroničkom poštom ne navodeći fizičku adresu stanovanja. Ako je informacija u cijelosti dostupna, odnosno nema potrebe za donošenjem rješenja u upravnom postupku, e-mail adresa na koju ćete primiti informaciju može biti dovoljna. Međutim, ako tijelo javne vlasti ocijeni da je potrebno donijeti rješenje (jer odbija zahtjev ili na dokumentu treba zaštititi neke dijelove), zatražit će vas podatke o adresi kako bi vam moglo uručiti rješenje (na koje imate pravo žalbe).

Ako zahtjev podnosi pravna osoba (udruga, medijska kuća, trgovačko društvo u čijem je vlasništvu neki medij i slično) na zahtjevu treba navesti ime i prezime osobe koja je ovlaštena zastupati pravnu osobu, u skladu s pravilima Zakona o općem upravnom postupku.

Naravno, članovi udruge ili zaposlenici medijskih kuća, mogu zahtjeve podnositi kao fizičke osobe te u tom slučaju ne moraju poštivati navedena pravila za pravne osobe, već zahtjev podnose u svoje ime.

Također, kao podnositelj zahtjeva se može pojaviti i neka grupa građana koja nema pravnu osobnost, a u tom slučaju potrebno je odrediti jednu osobu unutar grupe koja će poduzimati pravne radnje u postupku ostvarivanja prava na pristup informacijama, odnosno biti zajednički predstavnik te grupe građana.

Savjeti

- ✓ Zatražite potvrdu primitka vašeg zahtjeva, osobito ako ste ga podnijeli putem elektroničke pošte.
- ✓ Prilikom podnošenja zahtjeva, izbjegavajte osobne komentare o radu tijela te u svom traženju budite realistični.
- ✓ Nemojte odustati od traženja informacije koju biste kao korisnik mogli dobiti zahtjevom za pristup informacijama. Činjenica da vam je primjerice neko ministarstvo ili lokalna jedinica uskratila pristup nekom dokumentu pozivajući se na poslovnu tajnu ili zaštitu osobnih podataka, ne znači nužno da je takva odluka zakonita. Samo korištenjem pravnih sredstava za zaštitu prava na pristup informacijama možete osigurati veću transparentnost u radu tijela javne vlasti (v. dio o žalbama).
- ✓ Ako ste predstavnik medija te ste važne informacije dobili temeljem Zakona o pravu na pristup informacijama, u svom članku ili prilogu napomenite da ste informacije dobili tim putem, jer na taj način doprinosite promicanju pristupa informacijama u javnosti.
- ✓ Ne koristite pristup informacijama kao alat za ometanje službenika za informiranje i tijela, već uvažavajte načelo međusobne suradnje i pomoći.
- ✓ U ostvarivanju prava na pristup informacijama vrijedi načelo ravnopravnosti – nema ekskluziviteta pri dobivanju informacija, i informacije dostupne jednom novinaru jednako su dostupne i svima ostalima.

Prije podnošenja zahtjeva za pristup informacijama možete provjeriti je li takva informacija već zatražena i objavljena na platformi **ImamoPravoZnati** (www.imamopravoznati.org), putem koje možete i uputiti zahtjev za pristup informacijama.

Iako upravo jednostavnost procedura slanja zahtjeva ovim putem može korisnike motivirati na veće korištenje svog prava na pristup informacijama, valja napomenuti da je sva komunikacija na platformi javnog karaktera te se trajno arhivira.

Troškovi: košta li dobivanje informacije putem zahtjeva?

Podnošenje zahtjeva je besplatno i na njega se ne plaćaju upravne pristojbe. Tijelo vam jedino može naplatiti stvarne materijalne troškove pružanja informacija (kopiranje, skeniranje, slanje poštom), s tim da, prema Kriterijima koje je propisao Povjerenik za informiranje, tijela u pravilu ne naplaćuju dostavu informacija ako je iznos manji od 50 kn. Ipak, ako se radi o većem broju dokumenata te trošak iznosi više od 150 kn, tijelo vas može pozvati da uplatite traženi iznos prije dostave.

Kopija stranice A4 iznosi 0,25 lp, a skeniranje 0,80 lp. Ostale cijene možete pronaći u Kriterijima koji su objavljeni u Narodnim novinama br. 12/14.

U kojem roku tijelo javne vlasti mora riješiti moj zahtjev?

Tijelo javne vlasti mora riješiti vaš zahtjev u roku od 15 dana, međutim rješavanje zahtjeva može se produžiti za dodatnih 15 dana, u slučaju postojanja zakonskih razloga, o čemu morate biti obaviješteni u roku od 8 dana od zaprimanja vašeg zahtjeva.

Ako tijelo javne vlasti ne posjeduje informaciju koju ste zatražili, a ima saznanja o drugom tijelu koje ju posjeduje, dužno je vaš zahtjev ustupiti tom tijelu. Tada se rok za rješavanje zahtjeva računa od dana kada je drugo tijelo primilo ustupljeni zahtjev.

Ako tijelo javne vlasti nije riješilo vaš zahtjev u propisanom roku (ignoriralo je vaš zahtjev i došlo je do tzv. šutnje uprave), obratite se žalbom Povjereniku za informiranje. Obrazac za žalbu zbog šutnje uprave možete pronaći na stranici Povjerenika za informiranje. Preporučamo da prvo podsjetite tijelo javne vlasti na svoj zahtjev, s obzirom da je moguće da zahtjev nije zaprimljen. Također, preporučamo da prije podnošenja žalbe pričekate dan ili dva nakon isteka roka od 15 dana, zbog mogućnosti da vam tijelo dostavi rješenje ili informaciju poštom. Ukoliko je žalba preuranjena, ona će biti odbačena sukladno pravilima općeg upravnog postupka. Ujedno, u slučaju kada je vaš zahtjev odbijen bez donošenja odgovarajućeg rješenja koje sadrži uputu o pravnom lijeku (npr. jednostavnim odgovorom putem e-maila ili telefonski), možete se obratiti Povjereniku za informiranje predstavkom u kojoj ćete navesti te okolnosti.

Što učiniti kada tijelo javne vlasti odbije pružiti informaciju?

Zakon o pravu na pristup informacijama propisuje slučajeve u kojima tijelo javne vlasti može ograničiti pristup informacijama, odnosno situacije u kojima se pravo na pristup informacijama nalazi u sukobu s drugim priznatim vrijednostima, interesima i pravima, kao što su zaštita privatnosti i osobnih podataka, nacionalna sigurnost, gospodarski interes, intelektualno vlasništvo, uredno obavljanje postupaka od strane tijela javne vlasti ili međunarodnih odnosa i ugovora pa čak i potrebom da se u pripreмноj fazi izrade neke informacije stavovi i mišljenja razmjenjuju slobodno i iskreno.

U slučaju ograničavanja pristupa informaciji koju ste zatražili, tijelo javne vlasti mora donijeti rješenje protiv kojeg imate pravo izjaviti žalbu u roku od 15 dana od dana kada ste ga zaprimili rješenje. Žalba se podnosi putem tijela javne vlasti, jer ono prvo ispituje pravilnost žalbe te ima mogućnost izmijeniti svoje rješenje. Stoga i ako uputite žalbu Povjereniku, on će je prvo dostaviti tijelu javne vlasti, čime se gubi na vremenu. Ako žalbu šaljete e-mailom, možete staviti Povjerenika u kopiju e-maila (primatelj u rubrici cc / kopija), jer to može pomoći da tijelo shvati ozbiljnost situacije. Ipak, ako se radi o šutnji uprave (na vaš zahtjev nije odgovoreno u roku), žalbu možete podnijeti neposredno Povjereniku.

Prema pravilima Zakona o općem upravnom postupku, žalba mora biti vlastoručno potpisana od strane podnositelja, a ako je podnositelj žalbe pravna osoba, kao i kod podnošenja zahtjeva, uz ime i prezime osobe koja je ovlaštena zastupati pravnu osobu treba stajati i njezin vlastoručni potpis, u skladu s pravilima Zakona o općem upravnom postupku.

Pazite na rokove za podnošenje žalbe, jer Povjerenik za informiranje ne može postupati po žalbi koja je zakašnjela odnosno čak i da to učini odluka po žalbi bila bi nezakonita.

Povjerenik za informiranje, kada odlučuje o Vašoj žalbi, istu može ili usvojiti (u cijelosti ili djelomično) ili odbiti i potvrditi odluku tijela javne vlasti. Ako Povjerenik nakon provedenog postupka koji uključuje i uvid u traženu informaciju, ocijeni da je žalba osnovana, naložit će tijelu javne vlasti da vam omogući pristup traženoj informaciji. Ipak, tijela javne vlasti mogu pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom i u tom slučaju bit će potrebno pričekati sudsku odluku.

Ako smatrate da Povjerenik nije u pravu, preostaje vam mogućnost pokretanja upravnog spora pred Visokim upravnim sudom RH, u roku od 30 dana od primitka rješenja Povjerenika za informiranje. Također, pazite na rokove.

Tražilica odluka i mišljenja Povjerenika za informiranje www.tom.pristupinfo.hr obuhvaća meritorna rješenja, mišljenja, smjernice i upute te druge dokumente Povjerenika za informiranje kao i presude Visokog upravnog suda po tužbama protiv odluka Povjerenika.

Odluke i mišljenja kao i druge dokumente možete pretraživati po pojmu, tijelu, korisniku, ograničenju itd. Tražilica Vam može koristiti osobito na način da utvrdite je li dostupnost sličnih informacija već bila razmatrana u žalbenom postupku te tako možete znati što možete očekivati.

KAKO VAM POVJERENIK ZA INFORMIRANJE MOŽE POMOĆI?

Zadaća Povjerenika za informiranje jest da štiti Vaše pravo na pristup informacijama, prati provedbu Zakona te promiče to pravo i njegovo ostvarivanje u javnosti.

Obratiti mu se možete podnošenjem žalbe protiv rješenja tijela javne vlasti ili kada tijelo javne vlasti nije odlučilo o vašem zahtjevu (žalba zbog šutnje uprave). Obrasci su dostupni na web stranici Povjerenika za informiranje.

Žalba treba sadržavati vaše podatke (ime, prezime i adresu, odnosno naziv i sjedište pravne osobe), potpis, rješenje koje pobijate, naziv tijela koje je to rješenje donijelo i iz kojih ste razloga nezadovoljni rješenjem. Dakle, važno je da žalba bude vlastoručno potpisana od fizičke osobe žalitelja, odnosno od strane osobe koja je ovlaštena za zastupanje pravne osobe (bilo po zakonu, bilo po punomoći). Ako to ne učinite, gubi se vrijeme potrebno za rješavanje žalbe.

Pristup informacijama prema posebnim propisima

Informacije o okolišu:

Povjerenik za informiranje, pored opće nadležnosti, predstavlja žalbeno tijelo i u slučaju uskraćivanja informacija o okolišu, sukladno Zakonu o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18). Informacije o okolišu od iznimnog su javnog interesa, neposredno vezane uz zaštitu zdravlja ljudi, održivi razvoj i kvalitetu života budućih generacija. Stoga mogućnost pristupa okolišnim informacijama neposredno utječe na pravo javnosti da sudjeluje u odlučivanju o određenim djelatnostima vezano za pitanja zaštite okoliša, što predstavlja značajan alat koji građanima daje legitimaciju da budu aktivni sudionici u kreiranju javnih politika koje se odnose na zaštitu okoliša.

Dostupnost arhivskog gradiva:

Povjerenik je Zakonom o arhivskom gradivu i arhivima (NN 61/18) određen i kao nadležno tijelo u pitanju dostupnosti javnog arhivskog gradiva. Naime, Povjerenik predstavlja drugostupanjsko tijelo u postupku odobravanja pristupa gradivu koje nije javno dostupno u smislu navedenog Zakona, stoga protiv rješenja državnog arhiva i arhiva JLP(R)S, možete podnijeti žalbu Povjereniku u roku od 15 dana od dostave rješenja.

Povjereniku se možete obratiti i predstavkom te tako upozoriti da tijela javne vlasti nisu transparentna u mjeri ili na način koji propisuje Zakon o pravu na pristup informacijama (primjerice, ne objavljuju na svojim internetskim stranicama informacije koje Zakon propisuje, često zahtjeve rješavaju izvan propisanih rokova, ne osiguravaju javnost sjednica formalnih radnih tijela ili ne provode savjetovanja s javnošću). Povodom navoda iz vaše predstavke Povjerenik nad tijelom javne vlasti može provesti i inspekcijski nadzor, prilikom kojeg će utvrditi propuste u ispunjavanju obveza iz Zakona te naložiti mjere za njihovo ispravljanje.

Žalbe i predstavke Povjereniku za informiranje možete uputiti:

- e-poštom: ppi@pristupinfo.hr,
- poštom ili osobnom dostavom podneska u ured Povjerenika za informiranje
- telefonom ili usmeno na zapisnik

Povjerenik je dostupan i spreman pomoći i na druge načine:

- putem info-telefona naznačenog na web stranici
- odgovorima na upite koja pošaljete e-mailom ppi@pristupinfo.hr ili poštom
- razgovorom sa službenikom u uredu Povjerenika uz prethodnu najavu e-poštom ili telefonom
- web stranica Povjerenika sadrži mnoštvo informacija, analiza, dokumenata, smjernica, edukativne materijale (priručnike, vodiče, letke, infografike, online edukativne filmove) www.pristupinfo.hr
- web stranica sadrži i Popis tijela javne vlasti www.tjv.pristupinfo.hr, kao i poseban popis jedinica mjesne samouprave (mjesnih odbora, gradskih četvrti i kotareva)
- na web stranici možete pretražiti i Tražilicu odluka i mišljenja te se informirati o dosadašnjim pravomoćnim odlukama o tome što je javno, a što zaštićeno www.tom.pristupinfo.hr
- Povjerenik redovito održava edukacije i online webinare na kojima se možete informirati i naučiti kako što efikasnije ostvariti svoje pravo, kao i konferencije i okrugle stolove kojima možete prisustvovati uz prijavu. Na online edukacije možete se priključiti s bilo kojeg mjesta na kojem imate računalo, pristup internetu te zvučnik ili slušalice. Informacije i najave edukacija dostupne su na web stranici, kao i putem newslettera i twittera
- Povjerenik šalje i objavljuje newslettere, a na listu primatelja možete se prijaviti putem web stranice (za opći newsletter), odnosno e-poštom (za newsletter za medije)
- pratite nas i na twitteru [@PristupinfoHR](https://twitter.com/PristupinfoHR)

PRISTUP INFORMACIJAMA ZA MEDIJE: NOVINARSKI UPIT ILI ZAHTJEV ZA PRISTUP INFORMACIJAMA?

U obavljanju svog posla novinari su u gotovo svakodnevnoj komunikaciji s institucijama, na državnoj i na lokalnoj razini, kako bi pravovremeno mogli izvještavati javnost o aktualnim pitanjima i problemima. Novinarski upiti se uglavnom temelje na zahtijevanju obrazloženja, odgovora na pitanja, općenitih informacija o radu i postupanju, najčešće o namjeravanim aktivnostima ili se odnose na pitanja koja zapravo predstavljaju intervju. Informacija ne treba postojati u gotovom, materijaliziranom obliku, već tijelo javne vlasti (glasnogovornik, čelnik tijela ili druga osoba) treba kreirati odgovore na poslana pitanja. S druge strane, pristup informacijama po Zakonu o pravu na pristup informacijama počiva na formaliziranom postupku, kojim se osigurava pristup materijaliziranoj informaciji, dakle nekom već postojećem dokumentu, skupu dokumenata ili dijelu dokumenta ili drugog zapisa (video, audio i sl.).

Primjerice, kad novinar traži na uvid podatke i račune vezane uz troškove službenog putovanja financiranog proračunskim novcem, to je informacija u smislu Zakona o pravu na pristup informacijama, a ako traži stavove ili komentar vezano uz neka politička zbivanja, riječ je o novinarskom upitu prema Zakonu o medijima. Ponekad će i informacije koje ostali građani mogu tražiti samo putem Zakona o pravu na pristup informacijama dobiti kao novinar, temeljem upita. Stoga će u većini slučajeva brzo i efikasno komuniciranje s glasnogovornicima osiguravati novinarima dotok informacija potrebnih za redovito izvještavanje javnosti.

Međutim, u nekim slučajevima novinar može odabrati podnošenje zahtjeva za pristup informacijama, osobito u slučaju kad neku informaciju u smislu Zakona o pravu na pristup informacijama (dokument ili drugu vrstu zapisa) ne može dobiti putem Zakona o medijima zbog neadekvatne pravne zaštite (a glasnogovornik je odbija dati ili se oglašuje na traženje). Drugi najčešći slučaj je istraživačko novinarstvo, kada će novinar posvetiti dulje vrijeme i više energije prikupljanju različitih informacija i dokaza koji su mu potrebni za izradu neke novinarske priče i želi biti siguran da će ih dobiti, osobito ako su te informacije 'osjetljive', u smislu da raskrinkavaju neko nedozvoljeno ponašanje.

Prilikom odabira kojim putem krenuti, novinari trebaju uzeti u obzir svrhu i karakter informacije te vrijeme koje imaju na raspolaganju. Ako želite brz pristup i odgovor na neko pitanje, pogodnije je podnijeti novinarski upit. Ako istražujete neki problem, potrebni su vam dokumenti koje ćete sami protumačiti, informacije skupljate iz više izvora i imate više vremena na raspolaganju, a želite imati veću sigurnost da ćete informaciju dobiti, pogodan instrument je Zakon o pravu na pristup informacijama.

Pravna zaštita u slučaju uskrate pristupa informacijama

U svrhu efikasnog obavljanja novinarskog posla, Ustav Republike Hrvatske u članku 38/3 jamči novinarima određena prava, poput slobode izvještavanja i pristupa informaciji, a navedena prava se detaljnije razrađuju Zakonom o medijima. Zakon o medijima u članku 6. propisuje dostupnost javnih informacija za novinare i medije, obvezu tijela javne vlasti da odredi osobu zaduženu za pristup javnih informacija (službenik za odnose s javnošću, za medije i sl.), ograničenja dostupnosti informacija te pravo na podnošenje tužbe sudu.

Drugim riječima, pozitivni propisi novinarima omogućuju poseban put pristupa informacijama pa

se oni obraćaju drugim osobama i imaju pravo informaciju dobiti brže i bez pretjeranih formalnosti kojima odlikuje opći postupak pristupa informacijama. Međutim, zastarjelost Zakona o medijima onemogućava novinarima efikasnu pravnu zaštitu u slučaju uskrate informacija s obzirom da podnošenje tužbe zbog nezakonite radnje predviđene Zakonom o medijima više nije moguće s obzirom da je u međuvremenu donesen novi Zakon o upravnim sporovima, koji je predviđao podnošenje takve tužbe. Ujedno, razlozi ograničenja su zastarjeli, kao i definicija tijela javne vlasti. Osoba zadužena za pružanje informacija novinarima treba u roku od tri dana od postavljanja upita obrazložiti razloge za uskratu informacije. Prema važećim propisima, za povredu članka 6. Zakona o medijima nije se moguće obratiti Povjereniku za informiranje, već je moguće jedino podnijeti prigovor čelniku tijela javne vlasti, a potom, u slučaju uskrate informacije, obratiti se tužbom jednom od prvostupanijskih upravnih sudova, ovisno o sjedištu tijela javne vlasti.

Stoga, ako ste zatražili informaciju prema Zakonu o medijima, a pristup vam nije omogućen, možete na pisano obrazloženje glasnogovornika koje vam je dostavio u roku od tri dana uputiti prigovor čelniku tijela, a zatim, u slučaju da Vaš prigovor ne bude usvojen, tužbu upravnom sudu nadležnom prema sjedištu tijela javne vlasti, a radi ocjene zakonitosti postupanja javnopravnog tijela.

Ako vam je rješenjem uskraćen pristup informacijama prema Zakonu o pravu na pristup informacijama, možete u roku od 15 dana podnijeti žalbu Povjereniku za informiranje. Isto možete učiniti ako tijelo ne odgovori na postavljeni zahtjev u roku.

Međutim, u nekim slučajevima, kada i niste podnijeli zahtjev za pristup informacijama odnosno svoj podnesak niste tako nazvali, a ono što tražite po svom karakteru odgovara zahtjevu za pristup informacijama (tražite dokumente, a ne odgovore na pitanja), možete se nakon što niste dobili odgovor u roku od 15 dana žalbom obratiti i Povjereniku za informiranje koji će ako nađe temelja, postupati dalje kao da ste podnijeli zahtjev za pristup informacijama.

Preporuke za novinare:

- odaberite prikladan instrument za pristup informacijama ovisno o svrsi, karakteru informacije i vremenu,
- ako koristite Zakon o pravu na pristup informacijama da biste došli do građe potrebne za pisanje nekog novinarskog rada, vodite računa o realnom postavljanju novinarskih rokova,
- razlikujte traženje komentara i stajališta od traženja postojećih informacija iz djelokruga rada tijela javne vlasti,
- ako je moguće, formulirajte upit/pitanje na način koji omogućava identifikaciju informacije koja se traži,
- ograničite svoj upit/zahtjev samo na traženje informacije i izbjegavajte osobne komentare o postupanju i radu tog tijela,
- tražite potvrdu primitka ako se upit/zahtjev šalje e-mailom,
- postavite precizne, realistične i izvedive zahtjeve/upite.

SUDJELOVANJE U DONOŠENJU PROPISA: SAVJETOVANJA S JAVNOŠĆU

Sudjelovanje javnosti u postupcima donošenja odluka kojima se odlučuje o pravima i obavezama ili strateških/planskih dokumenata kojima se zacrtava budući razvoj, pravo je svih građana i pravnih osoba, zainteresiranih za ostvarivanje aktivne uloge u osiguravanju veće kvalitete propisa i javnih usluga.

Postupak savjetovanja s javnošću predstavlja priliku za kreiranje i usvajanje boljih propisa i odluka jer prijedlozi, primjedbe i komentari mogu doći od strane onih čija je uža specijalnost upravo područje kojega se neki propis, odluka ili strateški dokument dotiču, odnosno praktično djeluju u tom području. Ono tijelima javne vlasti u jednu ruku pruža besplatnu ekspertizu, osobito onih koji u relevantnom području imaju praktično ili stručno iskustvo, a također je to prilika za testiranje nekih rješenja, uočavanje potencijalnih slabosti i negativnih učinaka odluke koje treba na vrijeme otkloniti, prije no što se izgubi novac, vrijeme i drugi resursi.

Provedba postupka savjetovanja s javnošću propisana je i uređena člankom 11. Zakona o pravu na pristup informacijama, čiju provedbu nadzire Povjerenik za informiranje.

Tijela koja moraju provoditi savjetovanja s javnošću su:

- tijela državne uprave (ministarstva i druga)
- druga državna tijela (npr. Hrvatski sabor, Vlada)
- jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (općine, gradovi, županije)
- pravne osobe s javnim ovlastima (npr. agencije, komore, javne ustanove).

Akti za koje su tijela obvezna provoditi savjetovanja su:

- zakoni,
- podzakonski propisi i drugi akti čije donošenje predviđa zakon (uredbe, pravilnici, standardi, kriteriji),
- opći akti (odluke, statuti, poslovnici) te strateški i planski dokumenti kojima se utječe na interese korisnika (akcijski planovi, strateški planovi).

Prvenstveno, potrebno je na stranicama tijela javne vlasti pronaći objavljen Plan savjetovanja, u kojem je naznačen vremenski okvir kad je savjetovanje za određeni akt planirano i na koji način te kada se očekuje usvajanje tog akta.

Za otvorena savjetovanja o nacrtima zakona, propisa i nacionalnih strategija, pratite državni portal e-Savjetovanja www.esavjetovanja.gov.hr. Osoba koja želi aktivno sudjelovati u savjetovanjima, to može postići otvaranjem korisničkog računa na stranici e-Savjetovanja, dok pretraživati otvorena o zatvorena savjetovanja, komentare o objavljenim izvješćima možete i bez registracije na portal. Korisnički račun otvara se jednostavnim postupkom nakon upisa korisničkih podataka uz pomoć navigacije koja se nalazi u gornjem desnom kutu na stranici portala. Kreiranjem

korisničkog računa korisnici neće morati svakodnevno posjećivati stranicu kako bi pronašli nova savjetovanja, već mogu obavijesti o novootvorenim savjetovanjima dobivati na vlastitu mali adresu, uz odabir odgovarajuće opcije.

Za otvorena savjetovanja o nacrtima općih akata i strategija županija, gradova i općina, kao i općih akata drugih tijela javne vlasti, pogledajte njihove internetske stranice. Potom proučite nacrt propisa, akta ili dokumenta i podnesite svoj prijedlog ili mišljenje. Nastojte da Vaše primjedbe i prijedlozi budu precizni i jasni, kako bi polučili odgovarajući učinak. Na njih tijelo javne vlasti treba dati svoj osvrt u cjelovitom izvješću o provedenom savjetovanju koje se objavljuje nakon završetka tog postupka.

Ako uočite da tijelo javne vlasti ne poštuje obvezu provedbe savjetovanja s javnošću, upozorite na to Povjerenika za informiranje putem predstavke.

SJEDNICE TIJELA JAVNE VLASTI: MOGUĆNOST PRISUSTVOVANJA

Javnost rada sjednica također je jedna od obveza tijela javne vlasti, propisana člankom 12. Zakona o pravu na pristup informacijama, prema kojoj su dužna javnost informirati o dnevnom redu zasjedanja ili sjednica službenih tijela i vremenu njihova održavanja, načinu rada i mogućnostima neposrednog uvida u njihov rad i broju osoba kojima se može istodobno osigurati neposredan uvid u rad tijela javne vlasti pri čemu se mora voditi računa o redosljedu prijavljivanja.

Javnost rada prvenstveno se odnosi na širu javnost koja želi izvršiti neposredan uvid u rad tijela koja su ujedno nositelji vlasti, kao što su Hrvatski sabor ili Vlada RH, kao i predstavnička tijela lokalnih i područnih (regionalnih) jedinica (općinska i gradska vijeća, županijske skupštine, Gradska skupština Grada Zagreba). Osim tog primarnog kruga tijela javne vlasti, javnost rada odnosi se na kolegijalna tijela drugih tijela javne vlasti, od državnih tijela, agencija i njihovih vijeća, ustanova, komora i drugih, kao što su posebna vijeća, povjerenstva, komisije i slično. Mnoga tijela, osobito lokalne jedinice, objavljuju video ili audio zapise sa svojih sjednica na internetskim stranicama.

Obveza javnosti rada znači da predstavnici javnosti imaju pravo prisustvovati sjednicama uz prethodnu najavu, ali ne smiju remetiti rad i tijek sjednice, nemaju pravo na sudjelovanje u radu sjednice, sudjelovanje u raspravi ili javno iznošenje svojih stavova i mišljenja za vrijeme trajanja sjednice. Na to ih treba upozoriti prije početka rada sjednice, odnosno isto objaviti na internetskoj stranici. U slučaju da predstavnik javnosti onemogućava normalan tijek sjednice, potrebno mu je onemogućiti daljnje prisustvovanje toj sjednici, ali tijelo javne vlasti nema pravo unaprijed nekome onemogućiti (zabraniti) prisustvovanje budućim sjednicama, sukladno načelu javnosti i slobodnog pristupa i načelu jednakosti, koje Zakon o pravu na pristup informacijama propisuje.

Dakle, na internetskoj stranici tijela javne vlasti čijoj sjednici želite prisustvovati pronađite:

- informacije o kolegijalnom tijelu javne vlasti i drugim formalnim radnim tijelima (vijećima, povjerenstvima i sl.),
- dnevne redove sjednica, s vremenom i mjestom održavanja,
- informacije o mogućnosti prisustvovanja sjednici (broj osoba, uvjeti prisustvovanja) i način prijavljivanja (npr. e-mailom, telefonom),
- zaključke sa sjednica,
- dokumente usvojene na sjednicama.

Ako uočite da tijelo javne vlasti ne poštuje obveze vezano uz javnost sjednica, upozorite na to Povjerenika za informiranje predstavkom.

PRIMJERI IZ PRAKSE POVJERENIKA ZA INFORMIRANJE

Primjer 1. Udruga traži podatak o poreznom dugu

Udruga je od Ministarstva financija, Porezne uprave, zahtjevom za pristup informacijama zatražila podatak o visini poreznog duga tvrtke Agrokor na određene dane te odgode, obročna plaćanja ili reprogramiranja naplate poreznog duga odobrena tvrtki Agrokor. Ministarstvo financija, Porezna uprava odbilo je zahtjev udruge jer se radi o podacima koji predstavljaju poreznu tajnu, koja je propisana člankom 8. stavkom 1. Općeg poreznog zakona. Protiv tog rješenja udruge je ponijela žalbu Povjereniku za informiranje.

U postupku po žalbi udruge, Povjerenik za informiranje poništio je rješenje Ministarstva financija, Porezne uprave i odobrio je pravo na pristup traženim informacijama jer je provedbom testa razmjernosti i javnog interesa utvrđeno da u konkretnom slučaju javni interes da informacija bude javno dostupna preteže u odnosu na poreznu tajnu. Povjerenik za informiranje je utvrdio kako da ustavno jamstvo na pristup informacijama u posjedu tijela javne vlasti, pogotovo u slučaju kada se mediji i šira javnost intenzivno zanimaju za pitanje poreznog duga trgovačkog društva Agrokor čije djelovanje dovodio do značajnih posljedica u gospodarskom i političkom sustavu, nadilazi ograničenje zbog potrebe zaštite porezne tajne. Procijenjeno je da šteta koja bi potencijalno nastala otkrivanjem porezne tajne u ovom konkretnom slučaju nije veća od javnog interesa da se zatražena informacija javno objavi. Slučaj Agrokor ne samo da je od osobitog interesa i značaja u hrvatskom javnom i medijskom prostoru, već je ujedno doveo do angažiranja i izvršne i zakonodavne vlasti u svjetlu tumačenja ustavnih odredbi kao poluge ograničenja poduzetničkih sloboda i vlasničkih prava radi zaštite određenih interesa Republike Hrvatske i njezinih građana.

S obzirom na način vođenja predmetnih podataka, tijelo javne vlasti je u slučaju da ne posjeduje informaciju na zatraženi datum dužna žalitelju omogućiti pristup informaciji o stanju poreznog duga na najbliži traženi datum, odnosno dan na razini traženog mjeseca, odnosno godine traženog datuma.

Poveznica na rješenje Povjerenika za informiranje: www.tom.pristupinfo.hr/pregledfilter1.php?izb=1040

Primjer 2. Udruga traži imena članova povjerenstva koje odlučuje o dodjeli javnih sredstava

Udruga je zahtjevom za pristup informacijama od Ministarstva kulture zatražila imena i prezimena članova Stručnog povjerenstva za neprofitne medije. Ministarstvo kulture provelo je test razmjernosti i javnog interesa te je odbilo zahtjev udruge iz razloga ocjenjujući da bi se objavljivanje pojedinačnih ocjena/tablica pod imenom i prezimenom članice/člana Povjerenstva onemogućilo učinkovito, neovisno i nepristrano ocjenjivanje.

Protiv rješenja Ministarstva kulture Udruga je podnijela žalbu Povjereniku za informiranje. Povjerenik za informiranje je poništio rješenje Ministarstva kulture i omogućio pristup imenima i prezimenima članova Stručnog povjerenstva za neprofitne medije, a prilikom donošenja odluke vodio se time da se u konkretnom slučaju radi o dvostrukom raspolaganju javnim sredstvima jer se rad članova Povjerenstva financira iz javnih sredstava te je njihov zadatak odlučivati o raspodjeli javnih sredstava. U prilog omogućavanju prava na pristup informacijama išla je i činjenica da je udruge zatražila informacije koje se odnose na postupak okončanog javnog natječaja, pa bi onemogućavanje učinkovitog, neovisnog i nepristranog vođenja natječajnog postupka koji je već završio bilo stvarno i pravno nemoguće.

Poveznica na rješenje Povjerenika za informiranje: www.tom.pristupinfo.hr/pregledfilter1.php?izb=938

Primjer 3. Udruga traži idejni projekt izgradnje prometnice

Udruga je zatražila od Grada Zagreba presliku idejnog projekta za izgradnju prometnice Zapešičke ulice u Zagrebu. Grad Zagreb rješenjem je odbio zahtjev za pristup informacijama iz razloga što se u predmetnom slučaju vodi upravni postupak.

Udruga je izjavila žalbu Povjereniku za informiranje koji je u drugostupanjskom postupku utvrdio da rješenje Grada Zagreba nije osnovano, odnosno da ne postoje razlozi za ograničenje te treba omogućiti pravo na pristup zatraženoj informaciji. Predmetni idejni projekt ima utjecaja na okoliš, a okoliš je dobro od interesa za Republiku Hrvatsku i ima njezinu osobitu zaštitu, pa su stoga i informacije o okolišu od posebnog značaja i interesa za javnost. Pravo na sudjelovanje javnosti u odlučivanju o određenim djelatnostima vezano za pitanja zaštite okoliša, predstavlja značajan alat koji građanima daje legitimaciju da budu aktivni sudionici u kreiranju odluka i politika koje se odnose na zaštitu okoliša, a isto je predviđeno Aarhuškom konvencijom i Zakonom o zaštiti okoliša te podzakonskim propisima.

Poveznica na rješenje Povjerenika za informiranje: www.tom.pristupinfo.hr/pregledfilter1.php?izb=910

Primjer 4. Udruga traži podatak o iznosu koji je plaćen za izradu studije

Udruga je zahtjevom za pristup informacijama od trgovačkog društva Hrvatska elektroprivreda d.d. zatražila informaciju o tome koliko je privatnim tvrtkama plaćena izrada Studije o glavnoj ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu za zahvat Hidroelektrane Ombla. Tijelo javne vlasti smatralo je da navedena informacija predstavlja poslovnu tajnu i proizlazi iz ugovornog odnosa te je donijelo rješenje o odbijanju zahtjeva. Na to rješenje udruga je podnijela žalbu Povjereniku za informiranje.

U žalbenom postupku utvrđeno je da je tijelo javne vlasti prilikom odlučivanja o zahtjevu propustilo provesti test razmjernosti i javnog interesa što pobijano rješenje čini formalno nezakonitim. S obzirom da je udruga zatražila informacije izvršavanju ugovora sklopljenog u postupku javne nabave, koji je definiran načelom transparentnosti i dostupnosti informacija, kako Zakonom o pravu na pristup informacijama tako i Zakonom o javnoj nabavi, te da iste predstavljaju informacije o raspolaganju javnim sredstvima, Povjerenik za informiranje utvrdio je da udruzi treba omogućiti ostvarivanje prava na pristup informacijama. Povjerenik je u svom rješenju osobito cijenio okolnost da je Republika Hrvatska jedini vlasnik HEP-a, stoga HEP predstavlja tijelo javne vlasti koje je obvezno postupati sukladno odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama i Zakonu o javnoj nabavi, te je u njegovom radu potrebno osigurati maksimalnu transparentnost. S obzirom na to, pružanje informacije o potrošenim financijskim sredstvima za izradu studije ne može predstavljati poslovnu tajnu čijim bi se davanjem ugrozilo poslovanje tijela javne vlasti, već bi takva informacija trebala biti javno dostupna informacija i bez posebno postavljenog zahtjeva za pristup informacijama. Povjerenik za informiranje je u rješenju naglasio da ugovori koje sklapaju tijela javne vlasti, u ovom slučaju HEP, podložni preispitivanju od strane javnosti putem instrumenata koje građanima daje ustavno pravo na pristup informacijama, razrađenog odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama. Ugovorna transparentnost omogućava javnosti evaluaciju ugovora, a eventualno onemogućavanje pristupa takvim informacijama bi izazvalo sumnju u dijelu javnosti da poslovna tajna skriva nekompetentnost, loše upravljanje i rad za privatne interese.

Poveznica na rješenje Povjerenika za informiranje: www.tom.pristupinfo.hr/pregledfilter1.php?izb=692

Primjer 5. Udruga traži zapisnik o inspekcijskom nadzoru nad tijelom javne vlasti

Udruga je zahtjevom za pristup informacijama zatražila od Javne ustanove za upravljanje Park-šumom Marjan presliku Zapisnika o inspekcijskom nadzoru Odjela državne šumarske inspekcije Ministarstva poljoprivrede Republike Hrvatske, obavljenog u Javnoj ustanovi za upravljanje Park-šumom Marjan od 4. prosinca 2014. Postupajući po zahtjevu, Javna ustanova za upravljanje Park-šumom Marjan je odbila zahtjev žalitelja pozivajući se na to da zbog učestalih zahtjeva žalitelja za dostavom sličnih informacija dolazi do zlouporabe prava na pristup informaciji i to zbog opterećenja rada i redovnog funkcioniranja Javne ustanove za upravljanje Park-šumom Marjan.

Povjerenik za informiranje nije našao elementa zlouporabe prava na pristup informacijama te je poništio rješenje Javne ustanove za upravljanje Park-šumom Marjan i odobrio Društvu za zaštitu i unapređenje Marjana „Marjan“ dobivanje Zapisnika o inspekcijskom nadzoru obavljenom u Javnoj ustanovi za upravljanje Park šumom Marjan.

Uvidom u dostavljeni zapisnik o inspekcijskom nadzoru obavljenom u Javnoj ustanovi za upravljanje Park šumom Marjan, utvrđeno je kako je tijelo javne vlasti utvrdilo nepravilnosti, te su naređene određene mjere da se iste otklone. Kako je u žalbenom postupku utvrđeno da je žalitelj zatražio informaciju vezanu

uz rad tijela javne vlasti te u pogledu koje Povjerenik za informiranje nije našao zakonskih ograničenja pristupa informacijama, zaključeno je kako se radi o informaciji koja bi trebala biti javno dostupna bilo kojem korisniku prava na pristup informacijama odnosno da javnost ima pravo znati sadržaj Zapisnika o izvršenom inspekcijskom nadzoru.

Povjerenik je osobito istaknuo okolnost da je okoliš dobro od interesa za Republiku Hrvatsku i ima njezinu osobitu zaštitu čineći time informacije o okolišu informacijama od posebnog značaja i interesa za javnost. Iz perspektive zaštite okoliša, suvremeni društveni i gospodarski razvoj predstavlja prekretnicu u naporima za očuvanje zdravog okoliša, očuvanja kakvoće ljudskog života, zdravlja te biljnog i životinjskog svijeta. Ustavna je obveza države da, vođena načelima održivog razvoja, svima osigura uvjete za zdrav okoliš. Međutim, to nije isključivo obveza države, već je obveza svakoga, da u sklopu svojih ovlasti i djelatnosti, osobitu skrb posveti zaštiti zdravlja ljudi, prirode i ljudskog okoliša. Pravo na sudjelovanje javnosti u odlučivanju o određenim djelatnostima vezano za pitanja zaštite okoliša, predstavlja značajan alat koji građanima daje legitimaciju da budu aktivni sudionici u kreiranju odluka i politika koje se odnose na zaštitu okoliša. U tom smislu, dostupnost informacija o okolišu od posebne je važnosti i javnog interesa.

Poveznica na rješenje Povjerenika za informiranje: www.tom.pristupinfo.hr/pregledfilter1.php?izb=679

Primjer 6. Udruga traži elaborat koji je pretpostavka za prijavu strateškog investicijskog projekta

Udruga je zahtjevom za pristup informacijama zatražila od trgovačkog društva HEP d.d. dostavu elaborata iz članka 7. stavka 2. Zakona o strateškim investicijskim projektima kojeg je investitor dostavio kao prilog prijavi projekta. HEP je odbio zahtjev udruge pozivajući se na poslovnu tajnu kao zakonsko ograničenje. Povjerenik za informiranje je poništio rješenje trgovačkog društva Hrvatska elektroprivreda i odobrio udruzi dobivanje preslika Elaborata o usklađenosti projekta TE Plomin C-500 sa kriterijima za odabir strateških projekata.

Povjerenik za informiranje utvrdio je kako zatraženi elaborat ne može biti označen kao poslovna tajna iz sljedećih razloga: 1. investitor je HEP kao tijelo javne vlasti; 2. radi se o javnom investicijskom projektu koji izaziva velike društveno-ekonomske posljedice; 3. postoji iznimni javni interes za predmetni projekt, samim time i potreba njegove transparentne provedbe, što uključuje i potrebu nadzora civilnog sektora, odnosno šire javnosti; 4. HEP u svojem rješenju nije dokazao da elaborat, ili njegov dio, predstavljaju poslovnu tajnu; 5. Povjerenik za informiranje nije uvidom u elaborat detektirao da postoje elementi poslovne tajne, koji bi bili obuhvaćeni člankom 19. Zakona o zaštiti tajnosti podataka.

HEP je pokrenuo upravni spor te je Visoki upravni sud potvrdio rješenje Povjerenika za informiranje.

Poveznica na rješenje Povjerenika za informiranje: www.tom.pristupinfo.hr/pregledfilter1.php?izb=532

Primjer 7. Udruga traži studije i analize koje su temelj za provedbu reformskih mjera

Udruga je zatražila od Ministarstva zdravstva dostavu preslika preliminarnih rezultata studije outsourcinga u zdravstvu sukladno projektnome planu provedbe dugoročnih reformskih mjera fiskalne konsolidacije za razdoblje 2014-2016. te presliku analize postojećeg stanja kao druge faze u provedbi mjere outsourcinga u zdravstvu sukladno projektnome planu provedbe dugoročnih reformskih mjera fiskalne konsolidacije za razdoblje 2014-2016. Ministarstvo zdravstva odbilo je zahtjev udruge jer je informacija u postupku izrade unutar tijela javne vlasti, a njeno bi objavljivanje prije dovršetka izrade cjelovite i konačne informacije moglo ozbiljno narušiti proces donošenja odluka odnosno jer bi mogućnost izravnog uvida javnosti u radne materijale namijenjene neovisnoj i nepristranoj stručnoj analizi u učinkovitom internom procesu mogla naštetiti tom procesu.

Protiv rješenja kojim je odbijen njezin zahtjev, udruga je izjavila žalbu Povjereniku za informiranje koji je u drugostupanjskom postupku utvrdio kako je Vlada Republike Hrvatske javnom objavom Projektnog plana provedbe dugoročnih reformskih mjera fiskalne konsolidacije za razdoblje 2014-2016. upoznala javnost s postojanjem zasebne studije outsourcinga u zdravstvu i informacijom da preliminarni rezultati studije ukazuju kako je treća opcija (outsourcing) najpovoljniji i najefikasniji model za provedbu. Udruga upravo traži od Ministarstva zdravlja preliminarnne rezultate navedene studije. U žalbenom postupku utvrđeno je da se radi o informaciji od javnog značaja i da javnost kao kontrolor vlasti ima pravo na analizu iznietoga

te je udruzi omogućeno pravo na pristup traženim informacijama.

Poveznica na rješenje Povjerenika za informiranje: www.tom.pristupinfo.hr/pregledfilter1.php?izb=292

Primjer 8. Udruga traži popis pravnih osoba koje koriste državne poticajne mjere

Udruga je zatražila od Hrvatskog zavoda za zapošljavanje popis trgovačkih društava u kojima su tijekom 2013. godine bile zaposlene osobe putem mjere stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa. Tijelo javne vlasti je odbilo zahtjev udruge navodeći da identifikacijski podaci o poslodavcima koji koriste usluge Hrvatskog zavoda za zapošljavanje predstavljaju poslovnu tajnu.

Povjerenik za informiranje je poništio rješenje Hrvatskog zavoda za zapošljavanje te je omogućio pristup traženim informacijama jer je u žalbenom postupku utvrdio da tijelo javne vlasti nije obrazložilo koje bi štetne posljedice po njegove gospodarske interese ili gospodarske interese trgovačkih društava nastupile otkrivanjem nastale omogućavanjem traženih informacija, a osobito iz razloga što se mjere za poticanje zapošljavanja financiraju državnog proračuna i projekata Europske unije, pa je potrebno omogućiti pristup zatraženim informacijama kako bi se osigurala transparentnost rada i raspolaganja javnim sredstvima.

Poveznica na rješenje Povjerenika za informiranje: www.tom.pristupinfo.hr/pregledfilter1.php?izb=274

Primjer 9. Udruga traži ugovor o zakupu poslovnog prostora

Udruga je od Ministarstva pravosuđa zatražila presliku ugovora o zakupu poslovnog prostora zgrade Plive u Zagrebu te svih dodataka tom ugovoru. Ministarstvo pravosuđa odbilo je zahtjev udruge navodeći da ugovor o zakupu poslovnog prostora predstavlja poslovnu tajnu, kako je to uređeno aktima pravne osobe s kojom je ugovor sklopljen, pa bi omogućavanje prava na pristup toj informaciji moglo naštetiti njenim gospodarskim interesima.

Udruga je izjavila žalbu Povjereniku za informiranje koji je poništio rješenje Ministarstva pravosuđa te naložio Ministarstvu pravosuđa da korisniku omogući pristup zatraženoj informaciji. U drugostupanjskom postupku je utvrđeno da zatraženi Ugovor o zakupu predstavlja ugovor pravno-tehničke prirode davanja u zakup određenih prostora, stoga se ni na koji način utvrditi ne bi povrijedio ičiji gospodarski interes njegovim davanjem javnosti. Drugim riječima, zatraženu informaciju ne može se smatrati poslovnom tajnom u smislu iz definicije Zakona o zaštiti tajnosti podataka. Povjerenik za informiranje je smatrao da zatražene informacije o razdoblju zakupa, mjesečnoj cijeni zakupa prema vrstama prostora, te podatke o mjesečnim troškovima održavanja i režija za unajmljene poslovne prostore predstavljaju informacije o raspolaganju javnim sredstvima i da u tom slučaju nema mjesta za ograničavanje pristupa takvim informacijama. Ministarstvo pravosuđa je pokrenulo upravni spor protiv rješenja Povjerenika za informiranje, a Visoki upravni sud RH je odbio tužbeni zahtjev i potvrdio rješenje Povjerenika za informiranje.

Poveznica na rješenje Povjerenika za informiranje: www.tom.pristupinfo.hr/pregledfilter1.php?izb=437

Primjer 10. Novinar traži analitičku podlogu za izradu zakona

Novinar je zatražio od Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije Analitičku podlogu za izradu novog Zakona o otocima. Postupajući po zahtjevu za pristup informacijama Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije odbilo je navedeni zahtjev jer je smatralo da bi omogućavanje pristupa traženoj informaciji objavljivanje informacije ozbiljno narušilo proces izrade nacrtu prijedloga zakona, kao i daljnju provedbu mjera koje će iz njega proizaći. Također, Ministarstvo je istaknulo da se radi o dokumentu koji nije konačan te bi njegovo objavljivanje moglo ozbiljno narušiti proces izrade nacrtu prijedloga zakona.

Novinar je izjavio žalbu Povjereniku za informiranje koja je u drugostupanjskom postupku utvrdio da Ministarstvo nije dalo nikakve argumente koji bi potkrijepili zaključak da kod procjene razmjernosti između razloga za omogućavanje pristupa traženoj informaciji i razloga za ograničavanje pristupa informaciji prevladava potreba zaštite prava na ograničenje.

Nadalje, Povjerenik za informiranje je izvršio uvid u navedenu Analitičku podlogu i utvrdila izrađena, u posjedu je tijela javne vlasti, poznato je tko ju je izradio i kada je izrađena te nije pronašla razloge za razloge za ograničavanje pristupa informaciji.

Poveznica na rješenje Povjerenika za informiranje: www.tom.pristupinfo.hr/pregledfilter1.php?izb=1313

Primjer 11. Novinar traži ugovor i anekse

Novinar je od Ministarstva gospodarstva zatražio dostavu ugovora s trgovačkim društvom SpectrumGeo Ltd o seizmičkom istraživanju Jadrana, s cjelokupnom popratnom dokumentacijom. Ministarstvo gospodarstva je odbilo njegov zahtjev navodeći u rješenju da se tražene informacije smatraju poslovnom tajnom.

Prilikom odlučivanja u žalbenom postupku Povjerenik za informiranje je u obzir je uzeo na?elo da javnost ima pravo pristupa informacijama o stanju prirode kao i činjenicu da navedeni ugovor utječe na potrošnju javnih sredstava te utvrdio da se tražene informacije ne mogu smatrati poslovnom tajnom, pa je stoga poništio rješenje Ministarstva gospodarstva i korisniku omogućio pristup informacijama.

Povjerenik za informiranje je posebno naglasio kako su priroda i dijelovi prirode od interesa za Republiku Hrvatsku i uživaju njezinu osobitu zaštitu, a zaštita i očuvanje prirode se pored ostalih načela temelji i na načelu da javnost ima pravo na slobodan pristup informacijama o stanju prirode. Osim toga nije uzelo u obzir da je okoliš dobro od interesa za Republiku Hrvatsku i ima njezinu osobitu zaštitu čineći time informacije o okolišu informacijama od posebnog značaja i interesa za javnost.

Ministarstvo gospodarstva je protiv rješenja Povjerenika pokrenulo upravni spor, koji je presudom Visokog upravnog suda u 2016. godini okončan potvrđivanjem rješenja Povjerenika za informiranje.

Poveznica na rješenje Povjerenika za informiranje: www.tom.pristupinfo.hr/pregledfilter1.php?izb=429

Primjer 12. Novinar traži podatke o ugovorima lokalnih jedinica s medijima (predstavka)

Novinarka je putem portala Imamopravoznati.org zatražila od svih općina i gradova informaciju o medijima s kojima su tijekom 2016. i 2017. sklopljeni ugovori o materijalnim uslugama (usluge informiranja, objave službenih akata, oglasa i natječaja i dr.) uz informaciju o predmetu i vrijednosti ugovora te iz koje je proračunske stavke plaćen po godinama za svaki medij. Također, zatražila je informaciju o medijima koji su tijekom 2016. i 2017. primali subvencije ili donacije iz proračuna temeljem raspisanih natječaja, diskrecijskom odlukom ili temeljem suvlasništva u mediju s iznosima.

Dok je dio tijela javne vlasti omogućio pristup navedenim informacijama, novinarka je krajem prosinca 2017. u 178 slučajeva podnijela predstavku Povjereniku za informiranje tražeći zaštitu svog prava. Nakon reakcije Povjerenika za informiranje, dio lokalnih jedinica omogućio je pristup traženim informacijama, a dio predstavki još uvijek je u postupku. Informacije možete pronaći na www.imamopravoznati.org.

PRAVO NA PRISTUP INFORMACIJAMA: VODIČ ZA MEDIJE I UDRUGE

POVJERENIK ZA INFORMIRANJE

Jurišićeva 19
10000 Zagreb

Telefon: 01 4609 041
Fax: 01 4609 096

www.pristupinfo.hr
ppi@pristupinfo.hr